

מקורות טבע פלסטינים אורבים מתחת למאבק נורא זה

התעלמותה של ישראל מהחוק הבינלאומי מסכנת את האוכלוסייה האזרחית

[מאמר זה פורסם לראשונה ביום 25 ביולי 2014 בעיתון "האינדיפינדנט"](#)

העולם מתבונן בימים אלה בהתפתחויות של סבב ההסלמה האלים הנוכחי במאבק הישראלי פלסטיני. חובה עליי בתור מנכ"ל אל-חאק, ארגון זכויות האדם הפלסטיני הראשון, להסביר פעם נוספת את הסיבה שביסודה של אלימות זו, בין אם היא מתרחשת ברצועת עזה או בגדה המערבית ובין אם קורבנותיה הם פלסטינים או ישראלים הנהרגים באמצעות טילים או חטיפות.

הסיבה מאחורי אלימות זו היא הפרתו של הדין הבינלאומי, ובמיוחד הדין הבינלאומי ההומניטארי, בידי ישראל מאז 1967 כתוצאה ממדיניות ההתנחלויות הבלתי חוקית, מדיניות שהביאה להעברתם של 500,000 אזרחים ישראלים אל תוך השטחים הכבושים הפלסטינים.

קיימת סיבה טובה לאיסור שקובעת אמנת ז'נבה הרביעית על העברת אזרחי המעצמה הכובשת אל תוך השטח הכבוש. קיימת סיבה לכך שהעברת אוכלוסייה אזרחית אל תוך שטח כבוש מהווה פשע מלחמה לפי אמנת רומא של בית הדין הבינלאומי הפלילי. בזמן שמוות והרס הם חלק מכל מאבק מזוין, החוק הבינלאומי ההומניטארי החולש על ניהולו של מאבק נועד כדי להבטיח במידה רבה את חייה של האוכלוסייה האזרחית. התעלמותה של ישראל מנורמות בינלאומיות אלה, שבבסיסו של מאבק מזוין, מטילה עליה את האחריות ליצירתה של סביבה עוינת שמזמנת את הסכנות לפתחה של האוכלוסייה האזרחית, הישראלית והפלסטינית כאחד.

היועץ המשפטי הישראלי לשעבר, ד"ר תיאודור מירון, ייעץ לממשלת ישראל כבר ב-1967, ומיד אחרי כיבוש השטחים הערביים, ואמר כי מדיניות זו של יצירת התנחלויות אזרחיות תהווה הפרה של אמנת ז'נבה הרביעית.

למרות זאת ומאז, בחרו ממשלות ישראל בזו אחר זו להתעלם מהחוק ולהעביר, בצורה ישירה או עקיפה, מאות אלפי אזרחים ישראלים אל תוך השטחים הכבושים. מערכת המשפט הישראלית שיחקה תפקיד מרכזי בהכשרת מפעל ההתנחלויות בהכפפתו של החוק כך שישרת מדיניות זו.

למרות הקונצנזוס בקהילה הבינלאומית לגבי אי חוקיותן של ההתנחלויות, יש להעדר רצון פוליטי מצד מדינות רבות, ובמיוחד ארה"ב, אף תפקיד מרכזי בהקלות ובהרשאה לישראל לפעול תחת מעטה של חסינות. למרות שעצתו של ד"ר מירון לא צפתה את התוצאות של מפעל ההתנחלויות של ישראל, תוצאות אלה משחקות תפקיד במעגל השטנה בו אנו צופים היום.

למה התעלמו מעצה זו? הסיבה לא הייתה חשש מפיצוץ אוכלוסין בתוך ישראל. דת, דינמיקה של אידאולוגיות פוליטיות וביטחון שימשו במהלך השנים כהצדקות להתווייתו של מהלך זה, עבודתו של ארגון "אל-חאק" בשנים האחרונות חשפה דחף יותר חזק, הדחף של הפקת הנאה מניצול מקורות הטבע הפלסטינים.

דוח עדכני של הבנק העולמי מציין כי הפלסטינים יכולים להפיק מדי שנה שווי של למעלה משלושה מיליארדי דולרים ממקורות הטבע בשטח ג' של הגדה המערבית. מיקומן האסטרטגי של התנחלויות בגדה המערבית מאפשר להן לשלוט במקורות של מים, אדמה ומינרליים, יתרון כלכלי זה מופק במחיר של דחיפתם של אזרחים ישראלים ופלסטינים אל עימותים תכופים יותר, כך מתגלה.

בזמן שישראל נסוגה על מתנחליה וכוחות הצבא שלה מרצועת עזה בשנת 2005, היא ממשיכה לשלוט כמעצמה כובשת בשטח באופן המאפשר לה עדיין לנצל את מקורות הגז הממוקמים אל מול חופי השטח הכבוש ולשלוט בהם. לא זו בלבד שהמצור הימי הבלתי חוקי שישראל מטילה על עזה מנע את הפיתוח של

האזור הימי של עזה, ובכך מנע מהכלכלה הפלסטינית מיליארדי דולרים נחוצים למדי מתגמולי הגז, הוא אף מאלץ את השטח הפלסטיני הכבוש להישאר תלוי בישראל לאספקת הגז, ובכך מחזק את כלכלתה.

ניצול מקורות הטבע בידי מעצמה זרה הוא סימן היכר מובהק של היסטוריה קולוניאלית, היסטוריה שחוזרת על עצמה היום בשטחים הפלסטינים הכבושים. המשפט הבינלאומי ההומניטארי לא היה מפותח כפי שהוא היום בזמן "המירוץ אל אפריקה" או בזמן מלחמת העולם השנייה. המטרות הקולוניאליות של העבר נמנעות היום בזכות המשפט הבינלאומי ההומניטארי המודרני דרך שני איסורים - האיסור על ביזה והאיסור על העברת אוכלוסייה אזרחית. אך אכיפתם של איסורים אלה דורשת רצון פוליטי.

העדר רצון פוליטי מצד ישראל הוא דבר מובן מנקודת מבט עסקית, שכן אחרת מתחייבת חלוקת העושר בחלק זה של הסהר הפורה. מאבק זה אינו נמדד רק במספר הפגיעות בנפש או החורבן, אלא בכמויות הדולרים עד לסנט האחרון. מקורות הטבע הנבזזים היום הם דלילים, סופיים ואינם מתחדשים, וכאן טמון ההסבר לערך שבהם בהשוואה למחיר בנפש. למרבה הצער, אלה הם החישובים הקרים של המנטליות העסקית שנותנים הסבר להמשך מתן אור ירוק וחסיונות לפשעים המתחוללים.

כדי להשיג שלום צודק שיפסיק את מעגל האלימות, על הקהילה הבינלאומית לפעול כדי לשים קץ לפעולותיה הבלתי חוקיות של ישראל. ישראל לא תוותר מרצונה על מפעל רווחי זה. המתווה להשגתו של שלום צודק נמצא בחוק הבינלאומי, ורק דרך כיבודו ואכיפתו ניתן להשיג שלום זה. עד אז, ימשיכו הקורבנות משני הצדדים להיחשב כנזק אגבי לשאיפות קולוניאליות מרחיקות לכת.

[Article is also Available in these Languages on Al-Haq Website:](#)

